

OPONENTSKÝ POSUDEK

MAGISTERSKÁ PRÁCE

Katechetická práce s dětmi v Královéhradecké diecézi

Autorka: Františka Klásková

Vedoucí práce: Mgr., Th.Dr. Noemi Bravená

Oponentka: Mgr. Hana Tonzarová, Th.D

Aktuálnost zvoleného tématu

Autorka si zvolila aktuální téma z pohledu svého působení a snad i dalšího směřování. Výsledek její práce je impulsem ke zlepšení v dané oblasti, a proto z hlediska CČSH hodnotím její práci jako vysoce aktuální.

Formální zpracování bakalářské práce

Práce zpracovává téma celkem na 90 normostranách (číslování začíná již na titulní straně), včetně českého a anglického abstraktu, obsahu, úvodu, závěru, seznamu použité literatury a příloh: dotazníku a tabulky k vybraným otázkám z dotazníku (S. 80 – 86).

Struktura práce a členění kapitol

Autorka rozčlenila práci do 4 větších kapitol, přičemž první dvě jsou teoretické, druhé dvě praktické – konkrétně výsledky dotazníkového šetření a jejich porovnání s teorií. Kromě první kapitoly, v níž autorka uvádí nástin vývoje katechetiky a její ukotvení v CČSH, dělí ostatní tři kapitoly vždy shodně a v každé kapitole uvádí i shodné názvy jednotlivých podkapitol a jejich částí. Byť je to nezvyklé, není to na škodu, naopak, může to čtenáři zprostředkovat snazší orientaci v práci.

Logická návaznost textu

Text navazuje logicky, dle dané struktury, která autorce ulehčila rozvržení textu. Jedinou malou výtku mám ke včlenění podkapitoly 1.5. (Metodika a použité prameny) do textu, ta by se spíše hodila do Úvodu práce, či za něj, aby nerušila návaznost textu.

Malou nesrovnalost jsme našli na S.42 (Materiály pro učitele), kdy podkapitola 2.2.4.1. končí větou: „Nyní se zaměříme na materiály CČSH.“, která se v textu jeví – i s ohledem na název podkapitoly 2.2.4. - jako nadbytečná.

Práce s literaturou

Autorka pracuje s literaturou převážně staršího data a převážně provenience CČSH, což je pochopitelné vzhledem k tématu práce. Autorka pracuje i s další literaturou, to by bylo vhodné kupř. i na S. 31 – 33 při rozboru struktury - organizace hodiny, zde by neškodilo srovnání s doporučeními současné pedagogiky.

Formulační dovednost

Autorka prokazuje dobrou formulační dovednost, byť některé věty působí poněkud rozpačitě (kupř. úvodní věta podkapitoly 1.5.1. na S.19), popř. některé formulace jsou vágní (kupř. na S. 20: „církevní sněm se neschází tak pravidelně“; přesnější vymezení by nebylo na škodu.) V jednom případě je i zaměněn smysl věty (S. 74): „Dochází k malému propojení praxe a teorie díky materiálům Tomáše Butty a Rudolfa Horského.“

V jednom případě (S. 56) dochází k nepřehlednému prolínání pojmosloví (nejprve se hovoří o „formách“, které zprostředkovávají „vyučovací formu“, následně se hovoří o „třech principech“ a vzápětí o třech „výchovných prostředcích“.

V závěru (S. 77) se píše, že zastaralost materiálů je i „výzvou k vědecké diskusi“, což se mi jeví příliš nadnesené, spíše, jak autorka dále správně píše, klade „nové metodicko – didaktické požadavky.“

Obsahové zpracování práce

Z hlediska obsahového je práce přehledná. Občas se autorka dopouští tzv. „rychlých soudů“ v hodnoceních – kupř. na S. 31, kde bez rozpaků píše o „překonání“ Halhuberova názoru, jenž se obával zmechanizování a zevšednění modlitby Otče náš při jejím častém opakování. (Právě pro pravidelnost zařazování této modlitby do výuky náboženství, či duchovní péče o děti musí mít katecheta i dnes na paměti toto nebezpečí, jemuž musí aktivně čelit kupř. hledáním příkladů ze života dětí k jednotlivým prosbám.)

Autorka v závěru své práce dospěla ke konstatování „odcizení“ mezi „katechety a církví“. Kdo je však „církví“? Má na mysli autorka ÚR CČSH, či/ a ÚÚR CČSH, či metodiky duchovní péče v jednotlivých diecézích? Tato formulační neobratnost se jeví nebezpečně ve vytváření dojmu bariér uvnitř církve. V návaznosti na výše uvedené přichází autorka i s řešením „propojení duchovních a katechetů“ a jejich společné práci. Domnívám se, že autorka však mohla v náznaku řešení jít dále, uvést, jaká „propojení“ má na mysli.

Zpracování dotazníku

Pro dané téma je jistě velice vhodné, že autorka opřela svou práci o dotazníkový průzkum. Otázky volila autorka s ohledem na cíl své práce vhodně (jen snad otázka, v který den v týdnu se vyučuje náboženství ve školách, se může jevit nadbytečně), současně však vložila v několika případech otázky s přáním hierarchizace pořadí odpovědí, což jí následně vedlo k interpretacím výsledkům těchto otázek, které jsou mírně irelevantní (kupř. zhodnocení výsledku ve 3.4.1.1., jakož i závěru 4.3. na S. 75)

Problém malého počtu a) dětí, b) katechetů se dal očekávat (bylo možno ověřit předvýzkumem), proto i otázky dotazníku mohly směřovat již i k dotazům jak počty zvýšit, resp. jaké metody používají stávající katecheté k získávání dětí, aby tak práce mohla přinést kromě pojmenování problémů i náznak některého z východisek.

Celkové hodnocení

Celkově hodnotím práci jako zdařilou. Pozitivně hodnotím autorčinu touhu po zlepšení stavu, který popisuje a doporučení pro CČSH. Škoda jen, že autorka nedotáhla téma práce alespoň v náznaku východisek řešení konstatovaných a dotazníkem ověřených problémů. Další drobné nedostatky jsou uvedeny výše. **Celkově hodnotím práci stupněm velmi dobře (2).**

Otázky k obhajobě

1. Jaké impulsy a nové podněty lze čerpat ze současných psychologických a pedagogických příruček pro hodiny náboženství v částech: úvod, opakování, výklad nového učiva, upevnění, závěr? (Obdobně se týká i výchovných stylů.)
2. Jakým způsobem lze využít stávající práci katechetů pro tvorbu nových katechetických materiálů? A jak lze zlepšit informovanost a zájem o již vydané katechetické materiály mezi stávajícími katechety?
- 3.

V Praze 5. 9. 2012

Mgr. Hana Tonzarová, Th.D.